

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola:	Univerzita Karlova v Praze
Fakulta:	Právnická fakulta
Katedra:	Katedra mezinárodního práva veřejného
Diplomant:	Michal Pomahač
Téma diplomové práce:	Regionální a subregionální ochrana lidských práv v Africe
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Faix, PhD., MJI
Oponent diplomové práce:	doc. PhDr. Stanislava Hýbnerová, CSc.

Výběr a aktuálnost zpracovávané problematiky

Autor předložené diplomové práce si vybral ke zpracování tematiku regionální a subregionální ochrany lidských práv v Africe. Jedná se o problematiku zajímavou a doktrínou mezinárodního práva jen částečně probádanou. Její částečné zpracování je důsledkem progresivního vývoje v oblasti ochrany lidských práv nejen na panafrické úrovni, ale také na úrovni jednotlivých subregionů. Prolínání univerzální, regionální, subregionální a národní úrovně ochrany lidských práv, výrazný vývoj hmotněprávní normativity i proliferace kontrolních mechanismů nastolují množství otázek, na které doktrína ani praxe mezinárodního práva zdaleka nenalezla odpověď. Kromě toho, jak sám autor v úvodu své práce naznačuje, že i když Afrika může být mnohými chápána jako zaostalý kontinent, to automaticky neznamená, že konkrétní úprava nemůže být kvalifikována jako pokroková a inspirující, a tudíž hodna pozornosti. Z tohoto důvodu nutno snahu autora „*popsat systém ochrany lidských práv v Africe a přidat k němu osobní poznatky*“ ocenit. Celkově tedy lze výběr zpracovávané problematiky hodnotit kladně.

Formální stránka práce

Z hlediska formálního je diplomová práce zpracovaná na úrovni, která plně odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací, navzdory drobným nedostatkům. Autor kvalifikovaně a v souladu s citačními normami zpracoval poznámky pod čarou a opatřil práci seznamem použité literatury a zdrojů, ze kterého je patrné, že pracoval s dostatečným množstvím domácích i zahraničních pramenů. Dominance zahraničních zdrojů je pochopitelná a autor jejich převahu v úvodu také vysvětluje. Autor vycházel z relevantních odborných statí, pracoval také s judikaturou a primárními prameny, co se s ohledem na charakter práce a zpracovávané problematiky jeví jako důležité a správné.

Pochvalu zaslouží diplomant za rozsah rešerše a zpracovaných zdrojů, zejména judikatury, a to s ohledem na fakt, že relevantní zdroje jsou často jen velmi obtížně dostupné (na co konečně i autor sám upozorňuje).

Struktura a obsah práce

Z hlediska obsahu a struktury nelze předložené práci mnoho vytknout. Autor v úvodu vymezil základní cíl, osvětlil motivaci pro zpracování práce a postup, jakým chce na nastolené otázky hledat odpověď. Následně zvolil strukturu práce, která je pro dosažení tohoto cíle vhodná a účelná. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Čtvrtá a pátá kapitola jsou analytické – autor se věnuje specifikům africké ochrany lidských práv, identifikuje překážky efektivní ochrany a analyzuje dosavadní judikáty vybraných judiciálních, resp. kvazi-judiciálních orgánů. Chci zdůraznit, že právě tyto kapitoly činí předloženou práci originální a přínosnou. Autor se totiž neomezil na pouhou syntézu poznatků, ale prozkoumal relevantní judikaturu soudních orgánů a na základě jejich analýzy upozornil na úskalí, které vývoj v ochraně lidských práv na africkém kontinentu přináší. Na druhou stranu je ale škoda, že v předložené práci chybí výraznější akcent, resp. rozpracování některých aspektů, které autor identifikoval jako problematické, např. v kontextu vztahů sub-regionálních a regionálních lidsko-právních soudních orgánů. Rovněž je škoda, že analýza některých důležitých judikátů, které se stali impulzem pro další zajímavý vývoj (např. dopady rozsudku SADC ve věci Campbell proti Zimbabwe v Jižní Africe/rozhodnutí jihoafrických soudů proti Zimbabwe v kontextu imunit státu), zůstala víceméně jen v rovině popisu kauzy samotné, ale nad dopadem kauzy (jednalo se např. o soudní aktivizmus Tribunálu SADC? Jaké dopady může mít takový aktivizmus na efektivitu ochrany lidských práv?) již autor dále nepřemýšlel.

Celkové hodnocení

Celkově lze konstatovat, že předložená diplomová práce je velmi zdařilá. Je z ní patrný autorův zájem o danou problematiku, snaha o její poctivé zpracování, široké vědomosti i schopnost vědecky pracovat. Pozitivně lze hodnotit především, že se autor neomezil na kompilaci poznatků k panafrickým, resp. subregionálním soudním a kvazi-soudním orgánům v oblasti lidských práv, ale předložil analýzu jejich činnosti. Předložená diplomová práce tak dosahuje úrovně, která plně odpovídá nárokům kladeným na tento druh odborné práce. Na základě těchto důvodů doporučuji diplomovou práci k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím klasifikačním stupněm

výborně

V rámci obhajoby odpoví diplomant na následující otázky:

- 1) Lidská práva jsou explicitně zakotvenou součástí mandátu subregionálních soudních orgánů jen výjimečně. Navzdory tomuto faktu dochází k pronikání lidskoprávní problematiky do rozhodovací činnosti i těch orgánů, kterých mandát explicitně lidská práva nezakotvuje. Hodnotila by ste takový vývoj (srov. např. případ Katabazi/Soudní dvůr EAC) jako soudní aktivizmus? Pokud ano, jaké může mít důsledky?
- 2) Je pronikání lidskoprávních aspektů do agendy subregionálních organizací spíš pozitivním vývojem (obecně, resp. s ohledem na efektivitu ochrany lidských práv na

africkém kontinentu konkrétně) nebo by se měla ochrana lidských práv soustředit spíš na panafrické úrovni, tj. zejména v rámci Africké Unie?

V Praze dne 06. května 2014

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI